

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УПРАВНИ СУД
Одељење у Новом Саду
III-5 Уж. 9/22
Дана 03.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу судија: Гордана Сукновић Бојација, председник већа, Јасмина Савић и Весна Мартиновић, чланова већа, са судским саветником Миланом Узелац, као записничарем, одлучујући по жалби гађанина Дејана Васића из Шапца, , изјављеној против одлуке Републичке изборне комисије 02 број 014-377/22 од 23.01.2022. године, у правној ствари референдума, у нејавној седници већа, одржаној дана 03.02.2022. године у 13,30 часова, донео је

ПРЕСУДУ

Жалба СЕ ОДБИЈА.

Образложење

Ожалбеним решењем одбијен је, као неоснован, приговор Дејана Васића из Шапца, поднет због повреде бирачког права на републичком референдуму одржаном 16.01.2022. године, ради потврђивања Акта о промени Устава.

У жалби, поднетој преко Републичке изборне комисије дана 29.01.2022. године у 11,00 часова, подносилац жалбе оспорава решење Републичке изборне комисије 02 број 014-377/22 од 23.01.2022. године, из свих законских разлога. Наводи да је непрецизним и нејасним референдумским питањем повређено његово лично бирачко право зајемчено Уставом Републике Србије, којим је у својству гласача доведен у заблуду. Сматра да закључак Републичке изборне комисије из образложења ожалбеног решења о томе да се његов проблем са разумљивошћу текста референдумског питања не може узети као неправилност у поступку спровођења референдума, јер је питање формулисано у складу са законом, није прихватљив, обзиром да 20. седница Републичке изборне комисије одржана 29.11.2021. године, није закон, нити је законска одредба радња давања мишљења Одбору за уставна питања и законодавство Народне скупштине. Такође, истиче да није од значаја ни чињеница да је Народна скупштина на својој Осмој посебној седници донела Одлуку о расписивању републичког референдума ради потврђивања Акта о промени Устава Републике Србије (“Службени гласник РС”, бр. 115/21) и утврдила да ће ради упознавања грађана са садржином Акта о промени Устава Републике Србије који се потврђује на републичком референдуму,

Акт о промени Устава Републике Србије са образложењем бити објављен у “Службеном гласнику Републике Србије”, као саставни део наведене одлуке. Наводи да му приликом гласања није било јасно референдумско питање, није знао о ком акту се ради, да ли је акт донет или ће бити накнадно донет, ког датума је донет, ако је донет, да ли је тај акт објављен и где, као и да на то нису знали да му одговоре ни чланови гласачког одбора приликом изјављивања приговора на записник на самом бирачком месту. На основу самог референдумског питања које је било одштампано на гласачком листићу, тврди да није могао да сазна о чему је био позван да гласа и изабере један од два могућа одговора “ДА” или “НЕ”. Сматра неприхватљивим образложење из ожалбеног решења да је могао да се благовремено упозна са садржајем Акта о промени Устава Републике Србије, као и да је на самом гласачком месту била истакнута Одлука о расписивању републичког референдума ради потврђивања Акта о промени Устава Републике Србије и сам Акт о промени Устава Републике Србије, са разлога што нико из гласачког одбора на лицу места није умео да укаже где се налази акт и где може да се прочита, па чак и да ли је акт уопште донет или ће накнадно бити донет након референдума. Због наведене неправилности у спровођењу референдума одржаног дана 16.01.2022. године, подносилац предлаже Управном суду да у целости поништи изјашњавање на наведеном гласачком месту, а потом да се одреди време поновног изјашњавања грађана и то након поновног штампања гласачких листића са јасним и недвосмисленим референдумским питањем, односно, уколико се испостави да је исто питање било одштампано на гласачким листићима на више бирачких места, да Управни суд поништи читав референдум и одреди време поновног изјашњавања грађана.

Републичка изборна комисија је дана 02.02.2022. године, у 18,55 часова доставила Управном суду жалбу и списе, без образложеног одговора на жалбу.

Одлучујући о поднетој жалби, која је дозвољена, благовремена и изјављена од овлашћеног лица, на основу одредбе члана 73. Закона о референдуму и народној иницијативи (“Службени гласник РС”, бр. 111/21 и 119/21), оценом навода у жалби, ожалбеног решења и списка предмета, Управни суд је нашао да жалба није основана.

Из списка предмета и образложења ожалбеног решења, произилази да је Републичкој изборној комисији грађанина Дејана Васића из Шапца, поднео приговор у ком је навео да је дана 16. јануара 2022. године, покушао да оствари своје бирачко право на бирачком месту бр. 2 у граду Шапцу, на ком је уписан у бирачки списак и да је одмах по пријему гласачког листића приметио да постоји проблем са разумљивошћу текста референдумског питања, јер у питању није наведено о ком акту се недвосмислено ради и каква промена Устава Републике Србије је по среди. Наводи да је у оквиру референдумског питања, реч „Акта“ написана великим словом на гласачком листићу, али да нигде не постоји пун назив тог акта, нити је на листићу одштампан број „Службеног гласника Републике Србије“ и датум његовог објављивања, нити постоји била каква напомена у вези предметног „акта“, те да из референдумског питања није јасно која би се конкретно одредба Устава Републике Србије евентуално мењала, због чега је у својству гласача доведен у заблуду и сматра да је повређено његово лично изборно право неприкладним референдумским питањем. Предложио је да се због наведене неправилности у спровођењу референдума одржаног 16. јануара 2022. године, у целости поништи изјашњавање на предметном гласачком месту и да се потом одреди време поновног изјашњавања грађана, односно да Републичка изборна комисија, уколико се испостави да је исто питање било

одштампано на гласачким листићима на више бирачких места, поништи читав референдум и одреди време поновног изјашњавања грађана.

Према разлозима образложења ожалбеног решења, Републичка изборна комисија је, ценећи наводе изнете у приговору, утврдила да подносиоцу приговора приликом гласања нису била повређена законом заштићена права у вези са изјашњавањем на референдуму. Ово стога што је Републичка изборна комисија, на 20. седници, одржаној 29. новембра 2021. године, у складу са чланом 36. став 2. Закона о референдуму и народној иницијативи, разматрала захтев Одбора за уставна питања и законодавство Народне скупштине за давање мишљења о предлогу референдумског питања, са понуђеним одговорима, о којем би се гласачи изјашњавали на републичком референдуму ради потврђивања акта о промени Устава Републике Србије и том приликом закључила да је предложено референдумско питање „Да ли сте за потврђивање Акта о промени Устава Републике Србије?“, са понуђеним одговорима „да“ и „не“, формулисано у складу са одредбом члана 36. став 1. Закона о референдуму и народној иницијативи, односно да је формулисано јасно и недвосмислено, тако да се на њега може одговорити једним од понуђених одговора и да не даје предност нити сугерише један од понуђених одговора. Даље је у образложењу ожалбеног решења наведено да је Народна скупштина, на Осмој посебној седници у Дванаестом сазиву, одржаној 30. новембра 2021. године, донела Одлуку о расписивању републичког референдума ради потврђивања Акта о промени Устава Републике Србије („Службени гласник РС“, број 115/21) и да је тачком 5. наведене одлуке утврђено да ће, ради упознавања грађана са садржином Акта о промени Устава Републике Србије, који се потврђује на републичком референдуму, Акт о промени Устава Републике Србије, са образложењем, бити објављен у "Службеном гласнику Републике Србије", као саставни део наведене одлуке. Ожалбеним решењем Републичка изборна комисија, позивајући се на члан 24. став 2. Закона о референдуму и народној иницијативи, који цитира, закључује да је, према наводима из самог приговора, подносилац приговора примио гласачки листић, што значи да му је гласачки одбор омогућио да гласа; да подносилац приговора не указује на евентуалну околност да је био приморан да изађе на гласање, нити да је позван на одговорност због тога што је изашао на гласање; да подносилац приговора не указује на евентуалну околност да му је приликом гласања била угрожена или повређена тајност гласања. У вези са наводом из приговора о постојању проблема са разумљивошћу текста референдумског питања, Републичка изборна комисија је закључила да та околност не може да се узме као неправилност у поступку спровођења референдума, с обзиром на то да је питање у свему формулисано у складу са законом, о чему се Републичка изборна комисија и формално изјаснила на захтев Одбора за уставна питања и законодавство Народне скупштине, те да је подносилац приговора имао могућност да се са текстом Акта о промени Устава Републике Србије благовремено упозна, како пре дана гласања, с обзиром на то да је наведени акт, у складу са законом, објављен у „Службеном гласнику Републике Србије“, тако и на самом гласачком месту, на којем је била истакнута Одлука о расписивању републичког референдума ради потврђивања Акта о промени Устава Републике Србије, као и сам Акт о промени Устава Републике Србије. На основу свега наведеног, Републичка изборна комисија је закључила да подносиоцу приговора приликом гласања на републичком референдуму одржаном 16. јануара 2022. године, нису била повређена законом заштићена права у вези са изјашњавањем на референдуму.

Одредбом члана 5. став 1. Закона о референдуму и народној иницијативи (“Службени гласник РС”, бр. 111/21 и 119/21), прописано је да се грађани слободно изјашњавају на референдуму и слободно опредељују о свом учешћу у народној иницијативи а ставом 2. прописано је да нико не може позвати грађанина на одговорност због изјашњавања или неизјашњавања на референдуму, нити због учествовања или неучествовања у народној иницијативи.

Одредбом члана 71. став 1. истог Закона, прописано је да грађанин може поднети приговор надлежној комисији у року од 48 сати од затварања гласачког места на коме је уписан у бирачки списак, ако га је гласачки одбор неосновано спречио да гласа или му је на гласачком месту повређено право на слободно и тајно гласање.

По оцени суда, правилно је одлучила Републичка изборна комисија када је одбила приговор жалиоца као неоснован. Наиме, из списка произилази да је жалилац поднео приговор као грађанин, коме је заштита права у спровођењу референдума прописана одредбом члана 71. став 1. Закона о референдуму и народној иницијативи. Због наведеног је, и по оцени суда, правилно Републичка изборна комисија, поступајући по таквом приговору, закључила да приговор није основан, јер се наводима приговора и жалбе не указује да је гласачки одбор жалиоца неосновано спречио да гласа или да му је на гласачком месту повређено право на слободно и тајно гласање и на тај начин жалиоцу приликом гласања на републичком референдуму дана 16.01.2022. године, повређено законом заштићено право у вези са изјашњавањем на референдуму, у смислу цитираних одредби члана 71. став 1. наведеног закона. Са наведених разлога, наводи жалбе који су поновљени наводи приговора, без утицаја су на другачију одлуку у овој референдумској ствари.

Суд је ценио и остале наводе жалбе али је нашао да, код изнетог чињеничног и правног стања, нису од утицаја на другачију одлуку у овој референдумској ствари.

Са изнетих разлога, Управни суд је, на основу одредбе члана 40. ст. 1. и 2. Закона о управним споровима (“Службени гласник РС”, бр. 111/09), који се сходно примењује на основу одредбе члана 76. Закона о референдуму и народној иницијативи, одлучио као у диспозитиву ове пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ

Дана 03.02.2022. године у 13,30 часова, III-5 Уж 9/22

Записничар
Милана Узелац,с.р.

За тачност отправка
управитељ писарнице
Дејан Ђурић

Председник већа - судија
Гордана Сукновић Бојација,ср.

ЈС/ОИ